

Legði Eystnes frá, svam tað bylgju blá

Hanna fekk blóð uppá tonnina og ætlaði sær at eisini at svimja í kjalarvørri Sigmunds Brestissonar úr Skúvoy til Havnar, men tíverri viðraði tað ongantið og so datt tað niðurfyr.

ÁKI BERTHOLDSEN
KALMAR LINDENSKOV

– Tit dreingir, haldi mær í hans hár.....

Hesi orðini úr Sigmundskvæðnum Yngra hava mangan ljóðað fyrri oyrunum á Honnu Smith úr Vági hesa seinastu hálvu öldina.

Og tað er heldur ikki so lægið, tí tey minna hana um eitt tað størsta itrottarbragð, í Føroya søgu.

Og tað var hon, sum útinti hetta bragð.....

Tað var bragðið at svimja av Eystnesi, inn á molan í Havn.

Kvæðuorðini minnst hon, tí hetta vóru orðini, Pauli Dahl, yvirlækni, sum fylgdi við henni í báti, heppað á hana við.

Um nógvar raskar svimjarar hefur verið sagt, at sjógvurin var teirra annað heim.

Men tey, sum minnst Honnu Smith, siga, at hetta er kanska úti at gera henni órætt. Sjógvurin var hennara fyrra heim.

Tí skuldi tú hitta Honnu, var størri møguleiki at hitta hana úti á fjørðinum enn heima.

Hanna Smith er fødd og upvaksin í Vági. Hálvaksin fór hon til Havnar at læra til sjúkrasystir.

Alt sítt vaknað lív hevur hon verið sjúkrasystir í Danmark og eina tíð eisini í Svøríki.

Í Summar var hon fyrstu ferð í mong ár heima aftur í Føroyum í nógv ár og her helt hon 75 ára føðingardag sín saman við slekti og vinum.

Tá ið Hanna var óviti, var hon kanska ikki akkurat sum hin børnini.

Tá ið tey spældi vanlig spøl, spældi hon á sjónum, tí har treivst hon best.

At svimja var hennara eitt og alt. Og tað var ikki í heitum vatni í innilokaðari svimjihøll Nei, tað var í tí kalda sjónum í Vágssfirði og vesturi á vatninum.

Tað er Noomi í Gardi-

*Vágsgentan Hanna Smith varð landskend fyrri eitt bragð, eingin hevur gjørt henni eftir.
– Sjálv hevði eg aldrin funnið uppá hatta har, men yvirlæknin bleiv við og so læt eg meg yvirtalað, sigur hon. Her er hon avmyndað uppi í Hoyvík, við Eystnesi aftanfyr.*

num, sum fær æruna av at hava lært Honnu at svimja, tá ið hon var eini 8-9 ár.

– Tað var vesturi á Vatninum, innist Hanna.

– Noomi dugði at svimja og segði, at tað var einki fyrri. Hon bað meg leggja meg, og so skuldi hon halda í. Men hon slepti sjálvandi og uttan at eg visti av tí, svam eg, greiðir Hanna frá.

Og hon leggur afturat: Eg helt aldrin uppat aftur.

Tíðliga um morgunin plagdu hon, beiggjar hennara William og Pole, og Alfred Dahl, at leggja á fjørðin.

Eftir skúlatíð svumu tey aftur og langt út á kvøldið. Soleiðis gekk alt sumarið, Hanna sigur, at tey svumu ikki um veturin.

Beiggjar hennara, kanska serliga William, vóru góðir svimjarar og svumu onkuntíð kapp.

William plagdi at vinna, men einaferð tapti hann, tí

mótsøðumaðurin hevði lært seg at kravla og tað dugði William ikki.

Tað var skjótt at Hanna svam sum fiskurin og hon helt tað ikki hava nóg uppá seg at svimja tvørturum fjørðin og aftur.

Hanna Svam eisini kapp onkra jóansøku. Í 1939 var kappsvimjing á jóansøku á Tvøroyri. Tey svumu av Thomsens brúgv á keiina. Men har var ein genta, sum vildi sleppa at svimja longri, tvørturum fjørðin og Hanna bjóðaði sær beinanvegin fram at kappast við hana. Tí sum hon sigur: Jú longri jú betri.

Tær vórðu sigldar av keiini, tvørturum fjørðin og skuldu so svimja yvir aftur á keiina aftur á keiina. Hanna vann ein so ruddiligan sigur, at hon var mest um ílatin, áðrenn hin lendi.

Hanna mintist einki til, at tað var kalt at svimja á sjónum. Hóast tey klóku siga,

at fólk kunnu ikki liva reiðiliga leingi í so kaldum sjógvi, sum okkara, man Hanna hava verið eitt undantak, tí hon fleyt í sjónum í tíðavís ísenn, uttan at tað plágaði hana nakað serligt.

Læknin eggjaði til

Soleiðis gingu óvitaár Honnu.

Hálvaksin fór hon til Havnar at læra til sjúkrasystir.

Hanna svam eisini nógv á Havnarvág og tað var ikki stórt, at starvsfelagir hennara stuttleikaðu sær av henni. Onkur plagdi siga til stuttleika, at tey høvdu sæð ein kóp á vánni og tey máttu heldur fara eftir byrsuni, men so kom røð í, tí „tað var nokk Hanna“, søgdu tey.

Á sjúkrahúsinum var ein yvirlækni, sum kallaðist Pauli Dahl.

Av tí at hann var vágbingar, visti hann, hvussu ófjør Hanna var at svimja.

Pauli gekk á Honnu at fáa hana at svimja okkurt langt strekki. Hann var lokalpatriot um ein háls og helt, at tað kundi verið stuttligt um ein vágbingur kundi gjørt okkurt sovørði bragð.

Hanna var einki serligt við uppá hetta, tí hon helt ikki, at hetta var einki at gera nakað roks burtur, og hon helt ikki, at hon hevði klárað at svomið nakran heilt langan tein.

– Sjálv hevði eg ongantið funnið uppá hetta, sigur hon.

Men Pauli Dahl bleiv við og endin var, at Hanna gekk við til at royna okkurt.

Men hon vildi ikki svimja úr Nólsoy til Havnar, tí tað hevði Mia Jacobsen av Glyvrum, sum giftist til Vágs, svomið áðrenn, og tað var hennara bragð, segði Hanna Hanna.

Endin var so, at Pauli Dahl og hon samdust um at royna teinin av Eystnesi til

Havnar.

Men Hanna legði eina við, at eingin skuldi fáa at vita, hvat tey ætlaðu. Tað var eisini alt í lagi.

Smurð i konstensafeitt

Ætlanin var, at Hanna skuldi leggja á fjørðin Ólav-søkdag. Hetta var í 1943.

Men tann dagin var so ófantaligt veður, at tað læt seg ikki gera.

– Eg fór so í dans ólav-søkukvøld, sum ungdómurin tá gjørdi og sum vera man, var eg seint heima aftur, sigur Hanna.

Men hon skuldi kortini tørna til aftur á sjúkrahúsinum tíðliga morgunin eftir, tað var longu klokkan hálvgum sjey.

– Stutt eftir, eg var komin til arbeiðis, var telefon til mín. Tað var Pauli Dahl:

– Ná, nú er gott veður at